

БҮГД НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛСЫН ДЭГЛЭМИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ БА ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛ

Э.Саранцэцэг

МУИС-ийн Улс төр судлалын тэнхмийн докторант

Түлхүүр үг: Өмнөд Солонгос, улс, улс төрийн тогтолцоо, улс төрийн тогтолцоо, төр, эрх мэдэл, жагсаал, ардчилал, эдийн засаг

*Монголчуудын нэрлэж заншсан эртний Гуулин улс, хүйтэн дайны шуурганд дайрагдан Хойд, Өмнөдөөр хуваагдаад зогсохгүй үзэл суртал, хагацал тэмцлийн дунд хагас зуу гаруй жилийн хөгжил дэвшил, нийгмийн хэв шинжийн үлэмж их ялгааг бий болгосныг бид мэднэ. 60 гаруйхан жилийн хугацаанд Японы дарлал, дайн дажны хөлд нухчигдан ядарсан буурай орноос эдийн засгийн хөгжлөөрөө дэлхийн эхний 11 дэх байранд жагсах болсон Өмнөд Солонгосын бахдам амжилтанд дэлхий нийтээрээ баяр хүргэж байгаа ч тэдний энэ амжилтын нууц юу болохыг мэдэхсэн гэсэн сонууч занд хөтлөгдөх хүн олон бий.*¹⁹⁶

20-р зууны сүүлээс дэлхий дахинд өөрчлөлтийн салхи хүчтэй дэгдэж, нийгмийн тогтолцоо болон эдийн засагт олон олон өөрчлөлт гарсантай уялдан шинжлэх ухаан, техник технологи, мэдээллийн огцом хөгжил нэгэн зэрэг өрнөж байна. Энэ бүхнийг түргэн хугацаанд тусган авч, хөл нийлсэн улс орон ирээдүй өөд итгэлтэй замнаж яваа гэж хэлж болно. Үүний нэг нь БНСУ гэдэгт маргах хүн гарахгүй байх. Тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдлаа тунхаглаж, зах зээлийн эдийн засгийн системээр ардчилсан нийгмийг цогцлоон бүтээж буй Солонгосын ард түмний амжилтын гол түлхүүрийг энэ ард түмний хөдөлмөрч, хичээнгүй зан чанар, хүчирхэг төрийн тогтолцоотой холбож болно.

Энэ тухай түүхийн хуудас сөхөн харвал, 19-р зууны Европын гүрнүүдийн эзлэн түрэмгийлэх бодлогын үр дүнд Хятадын хүч нөлөө сулран унаснаар Зүүн Азид хэн ноёлох бол гэсэн асуулт гарч ирэн энэ ноёрхлын төлөө Хятад, Орос, Япон тэмцэж эхэлсэн бөгөөд эхлээд Хятад, дараа нь Орос нөлөөгөө алдаж, удалгүй Япон голлох үүрэг гүйцэтгэх болсон билээ. 1904 оны Орос-Японы дайны үед Япончууд цэргээ Солонгосын хойгт оруулж, 1905 он гэхэд тус орныг бүхэлд нь мэдэлдээ авчээ. Зарим хүмүүс энэхүү булаан эзлэлтийг өөрийгөө хамгаалах чадваргүй хоцрогдсон бүдүүлэг ард түмнийг сэргээн босгож, шинэ орчин цагийн нийгмийг байгуулахад нь тусалсан хэрэг гэж үздэг. Ингээд 5000 жилийн түүхээрээ бахархдаг Солонгос үндэстэн 1910 онд Японы дарлалд орсноор үндэсний тусгаар тогтнол, эрх чөлөөгөө алдан ард нийтээрээ хүнд зовлонг амсжээ. “Солонгос орон Японы клони болж аж үйлдвэрүүдэд нь түүхий эд нийлүүлж, барааг нь зах зээл дээр борлуулдаг боллоо. Хоцрогдсон энэ улсын хорьдугаар зууны түүх ингэж эхэлжээ. 1945 онд Солонгосын хойг Японы дарлалаас чөлөөлөгдсөн хэдий ч улс орноо тэр даруй төвхнүүлж чадалгүй Америкийн цэргийн засаглал дор дахин 3 жилийг үдсэний дараа 1948 онд сая төр засгаа тогтоов. 1948 оны 5-р сарын 10-нд Өмнөд Солонгост Үндэсний Ассемблейн анхны парламентын сонгууль явагдаж, тус сонгуульд 21-ээс дээш насны бүх иргэд тэгш эрхтэйгээр оролцжээ. 198 гишүүнээс бүрдэх Үндэсний Ассемблей Японы колоничлолын үед түр засгийн газрын үеэс хэрэглэж ирсэн нэрээр буюу Бүгд Найрамдах Солонгос улс хэмээн улсаа нэрлэхээр тогтож, 7-р сарын 17-нд Үндсэн хуулийг тунхаглав. НҮБ тэр жилдээ БНСУ-ын засгийн

¹⁹⁶ Бүгд Найрамдах Солонгос улсын улс төрийн тогтолцоо. Сайнбилэгт Д. УБ., 2010 он

газрыг Солонгосын хойг дахь хууль ёсны цорын ганц засгийн газар болохыг хүлээн зөвшөөрсөн бөгөөд үүний дараахан Умард Солонгост 8-р сарын 25-нд “Ардын дээд хурал”-ын гишүүдийг сонгох сонгуулийг явуулж, 9-р сарын 8-нд Ардын Ардчилсан Үндсэн хууль батлан гаргаад, 9-р сарын 9-нд “Бүгд Найрамдах Ардчилсан Солонгос Ард Улс”-ыг тунхаглав. Тэгээд төрийн далбаа, төрийн сүлд дуулал бүтээж, Сөүл хотыг нийслэл хот гэж зарлаад, Пхеньяныг түр нийслэл хот болгожээ. Аль аль нь өөрийгөө Солонгосын хойг дээрх цорын ганц засгийн газар гэж үзэж байсан нь дээрхээс харагдана.

Үндсэн хуулинд заасны дагуу 1948 оны 8-р сарын 15-ны өдөр БНСУ нь ерөнхийлөгчийн засаглалтай, ардчилсан улс болохыг хуульчлан тогтоосон бөгөөд тэгэхдээ ерөнхийлөгчийг парламентаас сонгож байхаар болжээ (*weimar system*). Ийнхүү улс орныхоо эрхэм зорилго, бүрэн эрхт байдал, хүний эрх, эрх чөлөө, төрийн байгуулал, засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгжийг тодорхойлон улс даяар зарлан тунхагласан юм. Гэвч улс орноо эмхлэн хөгжүүлэх ажил гарын үзүүрээр хийчихдэг, амар зүйл биш болохыг тэдний өнгөрсөн 60 гаруй жилийн ээдрээтэй түүх гэрчлэнэ байх.

1948 онд И Сын Маныг анхны ерөнхийлөгчөөр сонгон, 8-р сарын 15-нд БНСУ-ын анхны засгийн газрыг байгуулжээ. Хойд Солонгос нь социалист тогтолцоог хүлээн зөвшөөрч, Ким Ил Соныг төрийн тэргүүнээр сонгож, 1950 оны 6-р сарын 25-нд өмнөд Солонгос руу дайралт хийж, улмаар НҮБ-аас цэрэг илгээн, Солонгост тусалсан ч Хятадын цэрэг оролцож, дайныг улам удаашруулав. 1953 оноос хоёр Солонгосын дайн түр завсарласан ба 1960 оны 3-р сарын 15-ны ерөнхийлөгчийн сонгуульд И Сын Ман ерөнхийлөгч болон Эрх чөлөөний намынхан засгийн эрхийг үргэлжлүүлэхийг зорьж, хууль бус сонгууль явуулж, үүнийг эсэргүүцсэн оюутнууд, иргэд жагсаал өрнүүлэв. Уг жагсаал орон даяар тархаж, эцэст нь И Сын Ман ерөнхийлөгчийн суудлаасаа огцорлоо. 1961 оны 5-р сарын 16-нд Паг Чон Хи тэргүүтэй цэргүүд хувьсгал хийж, засгийн эрхийг авав. Паг Чон Хигийн засгийн газар улс орноо орчин үежүүлэх зорилгоор эдийн засгийн хөгжлийн бодлого явуулснаар улс орны эдийн засаг сэргэж хөгжсөн ба үүнийг солонгосчууд “Хан мөрний гайхамшиг” хэмээн нэрлэдэг. 1979 оны 10-р сарын 26-нд Паг Чон Хи ерөнхийлөгч таалал төгсч, 1980 онд Жон Дү Хван ерөнхийлөгчөөр сонгогдож, түүний засгийн газар эдийн засгийн тогтворжилт, экспортыг нэмэгдүүлэх бодлого баримталсан ч цэргийн диктатур, хууль бус үйл ажиллагаанаас болж иргэдийн эсэргүүцэлтэй тулгарлаа. 1980-аад оны эхнээс эрч хүчээ авсан ардчиллын төлөөх хөдөлгөөн 1980-аад оны дунд үе гэхэд залуусын хүрээнээс хальж нийгмийн бүх давхаргыг хамрах болсоор 1987 онтой золгов. 1987 оны 6-р сарын 10-наас 29-ны хооронд болсон “6 сарын ардын бослого” хэмээн нэрлэгддэг гудамжны жагсаал нь олон нийтийг хамарч, цагдаагийн хүч хүрэлцэхээ больж, жагсаал цуглааны 17 дахь өдөр, АНУ ба ОУОХ-ны хүчтэй шахалтын дор засгийн газар ардчилсан шинэчлэл хийх ард түмний шаардлагыг хүлээн зөвшөөрсөн юм. 6-р сарын 29-ний “Ардчилсан Шинэчлэлийн Тунхаглал” хэмээх энэхүү хэлэлцээр нь Өмнөд Солонгосын ардчиллын тайван шилжилтийн үндэс болсон юм. Энэ нь Ерөнхийлөгчийг бүх ард түмний шууд сонгуулиар сонгох тогтолцоонд шилжих тухай гол утга, агуулга бүхий, 8 зүйлт төлөвлөгөөг засгийн газраас зарлан тунхагласан юм.

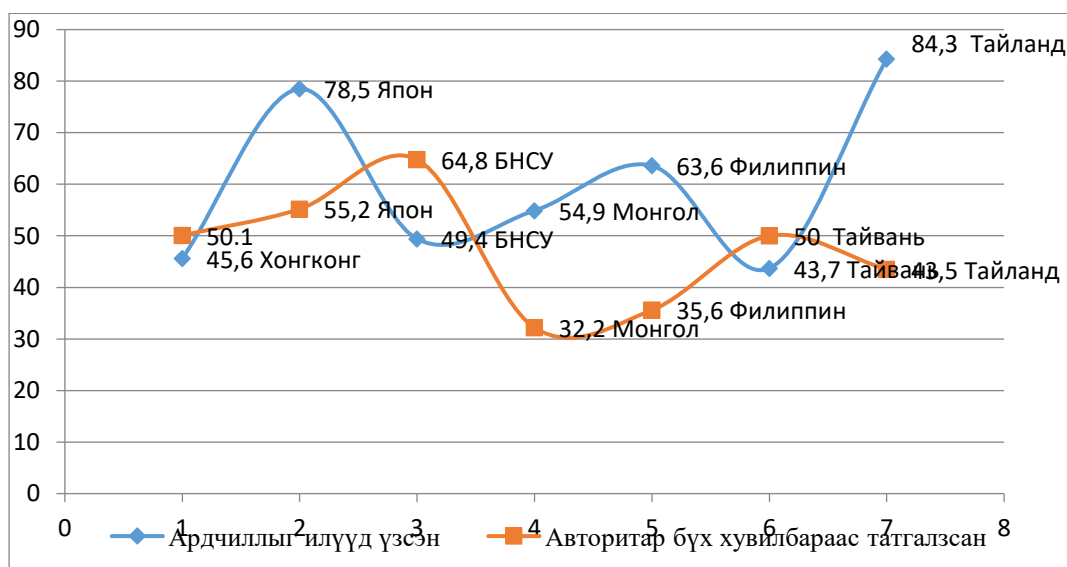
Мөн дэлхийн 24-р олимпийг Сөүлд зохион байгуулсан нь зүүн Европын орнууд, Орос, Хятадтай гадаад харилцаагаа өргөжүүлсэн томоохон алхам болсон. 1992 онд Цэргийн бус гаралтай Ким Ён Сам ерөнхийлөгчөөр сонгогдож, иргэний засгийн газар байгуулагдлаа. Ардчилал, даяарчлалын төлөө улс орны шинэчлэлийг өрнүүлсэн ч 1997 онд Азийн хямралд өртөж, эдийн засгийн хүнд

бэрхшээлтэй тулгарчээ. Ерөнхийлөгчөөр сонгогдсон Ким Дэ Жүн хойд Солонгосын харилцааг шинэчлэх бодлого хэрэгжүүлэн, 2000 оны 6-р сарын 15-нд Пхеньянд айлчлан Ким Чон Ил төрийн тэргүүнтэй түүхэн уулзалт хийж, өмнөд хойд хоёр Солонгосын хамтарсан тунхаглалын бичгийг нийтэд зарлав. Ингэснээр Кымган уулын аялал, дайнд хагацсан гэр бүлүүдийн уулзалт зэрэг иргэд хоорондын солилцоог өргөжүүлсэн ба өмнөд хойдын харилцааг шинэ уур амьсгалаар зохицуулсан хэмээн өндрөөр үнэлэгддэг. Мөн ерөнхийлөгчөөр сонгогдсон Ну Мү Хён ардчилал, нийгмийн тэнцвэртэй хөгжил, зүүн хойд Азийн орнуудын энх тайвнаар зэрэгцэн орших асуудал дээр засгийн газрын гол бодлогоо чиглүүлж байв.

1948 оноос 2008 оны И Мённгаг-ийн засаглал хүртэл нийт 6 Бүгд Найрамдах улс (Sixth Republic)¹⁰ орчим жилийн мөчлөгтэйгөөр солигдон гарч байсан төдийгүй иргэний дайн, улс орны хуваагдал, цэргийн эргэлт, жагсаал цуглаан гээд олон зүйл Солонгосчуудын амар тайван байдлыг алдагдуулан сандаргаж байлаа. Ригийн засгийн газрын үе (1948-1960) бол БНСУ-ын анхны Бүгд Найрамдах улсын үе бөгөөд хожим 1948 онд бичигдсэн Үндсэн хуулийг нийт 5 удаа (1960, 1962, 1972, 1980, 1987) өөрчилж, дахин бичжээ. Мөн энэ хугацаанд Ерөнхийлөгчийн болоод Кабинетийн тогтолцооны аль алиныг нь хэрэгжүүлж, 10 ерөнхийлөгчийн нүүр үзэхдээ тайван замаар гэхээсээ зэвсэгт мөргөлдөөн, цэргийн эргэлтийн хүчээр гарч ирсэн удирдагчдаар удирдуулах нь их байв. Харин 6-р БНУ-ын үеэс иргэний засаглал руу шилжих алхам хийгдэж, 1993 оны Ким Ёнгсам-ын засаглалын үеэс Солонгосчуудын иргэний ардчилсан нийгэм байгуулах чин хүсэл биелэлээ олсон гэж болно. Өдгөө улс үндэстэн бүр уламжлал шинэчлэлээ хослуулан өөр өөрийн хөгжлийн түвшинд тохирсон төрийн тогтолцоог бий болгож, жинхэнэ ардчилсан иргэний нийгмийг байгуулахын төлөө мэрийн зүтгэсээр байна. Ардчиллын давалгаа эхэлсэн энэ үеэс хойших жилүүдэд Солонгос болон Зүүн Азийн бүс нутгийн ихэнх орон авторитаризмаас хөндийрч байгааг доор (Зураг 1) харуулж байна.

Ардчиллыг илүүд үзэж буй болон Авторитаризмаас хүнийссэн байдлын харьцаа¹⁹⁷

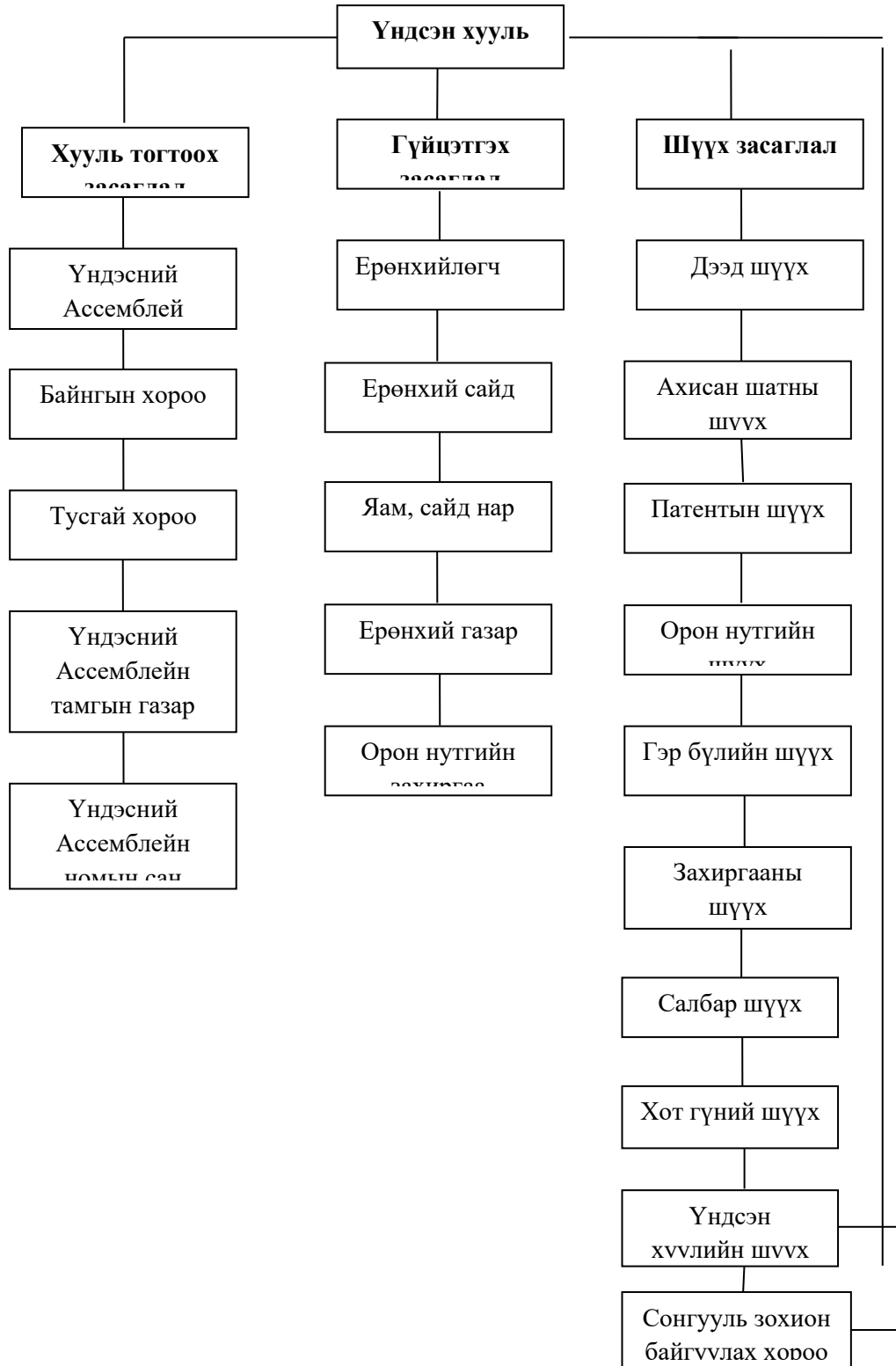
Зураг 1

¹⁹⁷ Азийн Барометр Улс Төрийн Боловсролын Академи. УБ., 2010 он

БНСУ-ын хувьд төрийн эрх мэдэл хуваарилалтыг нэг тал руу хэлбийлгэхгүй эрх тэгш, харилцан хяналттай байх зарчмын үүднээс Хууль тогтоох, Шүүх, Гүйцэтгэх гэсэн гурван засаглалын хэлбэрээр тогтоосон байдгийг дараах бүдүүвч (Зураг 2)-ээс тодруулан харж болно. Энэ гурван систем харилцан эн тэнцүү байр сууринаас өөр өөрийн үүргийг гүйцэтгэх ёстой байдаг байна.

Зураг 2

Эдийн засгийн хөгжил: Тус улсын хувьд 1962 оны байдлаар 1 хүнд оногдох ҮНБ-ний хэмжээ нь 80 ам доллартай тэнцэж, НҮБ, Дэлхийн банкны баримт бичгүүдэд дэлхийн хамгийн ядуу буурай, ядуу орны нэг гэсэн албан ёсны статус авч байсан. Гэвч 30 хүрэхгүй жилийн дотор 1 хүнд оногдох ҮНБ-нийхээ хэмжээг 125 дахин өсгөж, 10,000 орчим ам.долларт хүргэж чадсан юм.

Пак Чон Хи цэргийн эргэлтээр засгийн эрхийг авмагцаа эдийн засгийг сэргээх шаталсан гурван томоохон стратегийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн нь Солонгосын эдийн засгийн хөгжлийг өнөөдрийн түвшинд хүргэхэд томоохон хувь нэмэр оруулсан. Үүнд:

1. Импортын бүтээгдэхүүнийг дотооддоо үйлдвэрлэх
2. Экспортын чиглэлийн үйлдвэрлэлийг түлхүү хөгжүүлэх
3. Оюуны багтаамжтай үйлдвэрлэлд шилжих орж байв.

Тиймээс Пак дээрх стратегид тулгуурлан эдийн засгийг хөгжүүлэх эхний 5 жилийн төлөвлөгөөг 1962 онд боловсруулан гаргав. Уг төлөвлөгөөнд Солонгосын нийтийг хамарсан ужиг ядуурлыг арилгах, эдийн засгийн хөгжлийн бие даасан бааз суурийг бий болгох гэсэн 2 гол зорилтыг тусгажээ. Эдгээр зорилтууд нь харилцан уялдаатай 6 бодлогоор (*Хүснэгт 1*) дамжин хэрэгжих аж.

Өмнөд Солонгосын анхны таван жилийн төлөвлөгөө /1962-1966/

Хүснэгт 1

Төлөвлөлт	Зорилт	Урт хугацааны зорилт
Эрчим хүчний нөөцийг хөгжүүлэх	Солонгос ядуурлыг арилгах	Үйлдвэржүүлэлт, Хөдөө аж ахуйг хөгжүүлэх, Амьдралын түвшинг сайжруулах
Эдийн засаг дахь бүтцийн өөрчлөлтийг хийх		
Суурь үйлдвэрүүд, дэд бүтцийг байгуулах		
Сул чөлөөтэй нөөц баялагийг үр бүтээлтэй зүйл болгон ашиглах	Өөрөө өөрийгөө санхүүжүүлэх эдийн засгийн хөгжлийн санг бий болгох	
Солонгосын төлбөрийн чадварыг ашиглах		
Технологийн хөгжилд туслалцаа үзүүлэх		

Юуг бид гаднаас авч байна түүнийгээ дотооддоо үйлдвэрлэж болно гэдэг бол Солонгосчуудын эдийн засгаа хөгжүүлэх эхний үе шатын гол зорилт байлаа. Аж үйлдвэрийн шийдвэрлэх гол салбаруудыг улс хяналтандаа авахын зэрэгцээгээр чөлөөт зах зээлийн зарчмуудыг өргөн ашиглан үндэсний хөрөнгөлөг хэсэг болон жижиг үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг хөхүүлэн дэмжих аргыг өргөн хэрэглэж байв. Юуны түрүүнд дэд бүтцийг хөгжүүлэх явдлыг Пак чухалчилж байлаа. Цахилгаан эрчим хүч, гүүр, хурдын замыг дотоодын компаниуд дээр тулгуурлан барьж байгуулав. Дэд бүтэцгүйгээр эдийн засаг түргэн хугацаанд эргэлтэнд орж чадахгүй билээ.

Үүний дараа дотоодын зах зээлд эрэлт ихтэй өргөн хэрэглээний бүтээгдэхүүнийг өөрт байгаа түүхий эдэндээ тулгуурлан, эсвэл гадаадаас

түүхий эд чигээр нь буюу хагас боловсруулсан байдлаар авч дотооддоо үйлдвэрлэх тийм үйлдвэрийг нэн тэргүүнд хөгжүүлэх зорилт тавьж хэрэгжүүлжээ. Энэ бол хөнгөн үйлдвэрийг голлосон үйлдвэржүүлэлт байв. Үүнийгээ эдэлгээ багатай нэхмэл бөс бараа, гутал, цемент зэргээс эхэлсэн байна. Дотоодын үйлдвэрлэлээ хангаад ирэхийн цагт валютын нөөцөө нэмэгдүүлэх нь чухал учир Солонгосчууд экспортод суурилсан үйлдвэрлэл рүү анхаарлаа хандуулжээ. Ингэхдээ Солонгосчууд дотоодын өсөн нэмэгдэж буй компаниуд дээрээ суурилсан юм. Япончууд кейрэцүг байгуулж, дотоодын компаниудаа санхүү болон техник, технологийн хувьд дэмжиж байсан бол Солонгосын корпорациудыг “Чаебол” загварт хамруулж ойлгож болно. Чаебол гэж нэг гэр бүлийн эзэмшилд багтдаг янз бүрийн чиглэлийн олон тооны компаниудаас бүрдсэн маш том бүлэглэлийг хэлдэг. Өнөөдөр Солонгост 50-иас дээш чаебол группууд бий. Худалдааны эргэлтээр нь жагсаахад, Хьюндай (1), Самсунг (2), Эл Жи (3), Дэу (4), Эс Кэй (5), Сангионг (6), Киа (7), Ханжин (8), Лотте (9) болон Ханва (10) гэсэн бүлэглэлүүд эхний 10 байранд орж байна. Эдгээрээс “Эл Жи”-г л хамаатан 2 гэр бүл удирдан ажиллуулдаг. Бусад нь бүгд нэг гэр бүлийн эзэмшлийнх ажээ. Эдгээр чаеболууд нь аль нэг салбараар дагнах биш, бүхий л салбарт хүч үздэг.

Дайны дараа Солонгосын компаниудад санхүүгийн хүчирхэг дэмжлэг гэж байсангүй. *Тэдний давуу тал юунд байв? гэсэн асуулт урган гарч ирнэ.* “Солонгосын хувьд өндөр хөгжилтэй улс орнуудтай өрсөлдөхөд цорын ганц давуу тал нь хямд ажиллах хүчин болж байсан ба хөдөлмөрийн хөлсний энэхүү таатай нөхцлийг ашиглан Солонгосын дийлэнхи фирмүүд үйлдвэрлэлээ ихээр нэмэгдүүлж, технологио боловсронгуй болгох замаар хөгжлийн гараагаа эхэлжээ.”¹⁹⁸ Солонгосын хамгийн том 10 чаебол дангаараа Солонгосын үндэсний нийт бүтээгдэхүүний талаас илүү хувийг бүрдүүлдэг байна.

Мөн Пакын засгийн газар хувийн секторуудын үйл ажиллагааг хянах янз бүрийн бололцоотой механизмыг ашиглаж байв. *Нэгдүгээрт*, засгийн газар бүх л арилжааны банкуудад гол хувьцаа эзэмшигч болдог. Хоёрдугаарт, Солонгост компаниудын зээлийн гол эх үүсвэр болсон гадаадын капиталын урсгалыг засгийн газар хяналтандаа авчээ. Гуравдугаарт, Солонгосын Төв банк, Сангийн ямаар дамжуулан бүх зээллэгт олгож байгаа хүүгийн түвшинг бас хяналтандаа оруулав. Банкны зээлийн хэмжээтэй олголт нь засгийн газарт экспортын бодлогыг дэмжих чухал хөшүүрэг болж өглөө. Мөн засгийн газрын зүгээс улсаас санхүүгийн зээл тусламж шууд үзүүлэх, тоног төхөөрөмж авахад нь валют олгох, татвараас түүний дотор цэвэр бүтээгдэхүүнээс авах татварт хөнгөлөлт үзүүлэх, тоног төхөөрөмжөө хугацаанаас нь өмнө солих, шинэчлэх эрх олгох, гадаадаас авах түүхийн эдийн үнийг хямдруулах, гадаад зах зээлийн түнш олж өгөх зэргээр дэмжиж байлаа. Эдгээр аргуудаас гадна, ерөнхийлөгч Пак том компаниудын ерөнхий захирлуудтай биечлэн уулзаж, сар болгон үндэсний худалдаанд оруулсан тэдний хувь нэмрийг авч хэлэлцэн, цаашдын төлөвлөгөөг ярилцдаг байжээ. Ерөнхийлөгч Пак “Экспортын тусламжтайгаар эх орноо хөл дээр нь босгоё” гэсэн үүрэг даалгавар бүхий уриаг дэвшүүлэн ажиллаж байв.

Пакын засгийн газар бодлого боловсруулахдаа үр дүнгээ ерөнхийлөгчид шууд тайлагнадаг, сайд нар, ерөнхий сайдын орлогч болон бусад өндөр мэргэшсэн хүмүүсээс бүрдэх “Эдийн засгийн төлөвлөлтийн хороо”-ны хатуу чанд эрх мэдэл дор хийгдэж байв. Уг хороо нь хөгжлийн төлөвлөгөө, улсын

¹⁹⁸ “Хүнд сорилт-Хэзээ ч бүү бууж өг: Чанг Жу Юнгийн намтар ба Хьюндайн замнал” Ричард М.Стурс. УБ., 2002 он

төсөв, гадаад орны хамтын ажиллагаа, хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг ба Солонгосын 5 жилийн эдийн засгийн төлөвлөгөөг боловсруулах өндөр хариуцлага, онцгой эрх мэдлийг хүлээсэн байгууллага юм. Үйлдвэрлэлийн бодлогыг Худалдаа үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдтай зөвлөлдөн голлон тодорхойлно.

Сингапурын ерөнхий сайд асан Ли Куан Ю Падын бодлогыг дүгнэн бичихдээ “Тэрээр Японы туршлагаар дотоодын зах зээлээ чанд хамгаалж, бүтээгдэхүүн экспортлох түрэмгий гэмээр бодлого хэрэгжүүлсэн. Хүн ардаа хадгаламжтай байлгахыг дэмждэг, бүр шулуухан хэлэхэд шахаж шаарддаг, өнгөт телевизор мэт тансаглал хэрэглэхгүй харин өөрсдөө үй олныг үйлдвэрлэн гадагш гаргадаг байв”¹⁹⁹ гэжээ. Нэг ч техник, технологийн мэдлэгтэй хүнгүй байсан энэ үндэстэн богино хугацаанд аж үйлдвэржсэн улс болж чадсан нь үнэхээр гайхалтай билээ.

БНСУ өнөөдөр улс төр эдийн засгийн хүч нөлөө, олон улсын нэр хүнд нь өсөх хэрээр бүс нутагтаа түүний дотор Зүүн Азид идэвхитэй гадаад бодлого явуулж байгаа юм. Монгол Солонгосын харилцаа хэдийгээр олон зуун жилийн түүхтэй ч 13, 14-р зуунд нэн идэвхитэй байсан энэ харилцаа 20-р зуун хүртэл шууд утгаараа тасраад байсан юм. 20-р зуунд болсон дэлхий дахин, бүс нутаг, тус хоёр улсад өрнөсөн их өөрчлөлтүүдийн эргүүлгээр энэ харилцаа идэвхжин идэвхжсээр өнөөдрийн өдөртэй золгоод байна.

ДҮГНЭЛТ

Амьдрахын тулд хөдөлмөрлөдөг Барууныхнаас хөдөлмөрлөхийн тулд амьдардгаараа Солонгосчууд ялгагддаг. “Баян тансгаасаа энгийн нэгэн мухлаг хүртэл зэрэгцэн орших худалдааны гудамжууд шөнө дөл болтол ажиллаж, хүмүүс худалдаа наймаа хийж, хэлцэн тохирч байх нь Солонгосчуудын хувьд ердийн дүр төрх.” Үнэхээр ч Солонгосчууд эцэж цуцалтгүй хөдөлмөрлөж байж өнөөдрийн тэргүүлэх гүрнийг бий болгож чадсан юм. Солонгосчууд бол арвигч, хямгач зан чанараар баялгийг бүтээсэн ард түмэн юм. Тэд мөнгийг мөнгө дахин олж болох зүйлд л зарцуулдаг. Солонгосын компаниудын өрсөлдөөнч чанар гадаадын пүүсүүдтэй харьцуулахад удирдлага, ажиллагсадын хичээл зүтгэлээр ялгагдан тодорхойлогддог. Нэгэн үйлдвэрийн америк ажилтан: “Солонгосчууд маш шамдуу нэр ажилладгаараа өрсөлддөг” гэжээ. Америк, Солонгос ажилчдын хооронд ямар ялгаа байгаа болохыг түүнээс тодруулан асуухад, тэрбээр “Би Солонгос гагнуурчидтай хамт ажиллаж үзсэн. Тэд өдөрт 10 цаг ажилладаг. Ингэхдээ тэд металл гагнахад өдөрт 8 цагаа зориулдаг. Гэтэл Америк гагнуурчид өдөрт 8 цаг ажилладаг ч ихэнхидээ 7 юмуу 7 цаг хагас ажиллаж, гагнуурт зөвхөн 2 цагийг л зарцуулж харагддаг. Надад Солонгосчуудын хөдөлмөрч зан таалагдаж байна, харин Америкчууд ажил хийдэггүй юм” гэж хариулжээ.”²⁰⁰

Ли Куан Ю Солонгосчуудын тухай бичихдээ, “Солонгосчууд бол сүрдмээр улс. Үймж бужигнаж байхдаа ч өмнөө сөрөн зогсож байгаа цагдаагийнхнаас ялгаагүй дэг журамтай байдаг. Пластик бамбай барьж, пластик дуулга өмссөн цагдаагийнхан гладиаторуудыг санагдуулдаг. Солонгосын ажилчид, оюутнууд

¹⁹⁹ “Сингапур: Буурай орноос бусдын манлайд хурсэн замнал” *Ли Гуан Яао*. УБ., 2007 он

²⁰⁰ “Хүнд сорилт-Хэзээ ч бүү бууж өг: Чанг Жу Юнгийн намтар ба Хьюндайн замнал” *Ричард М.Стирс*. УБ., 2002 он

гудамжинд цагдаагийнхантай мөргөлдөж байгаа нь яг дайн шиг харагддаг. Солонгосын ажил хаягчид газар суучихсан, ярьж байгаа нэгнээ сонсон үе үе зангидсан гараа дээш шидэн зэрэг зэрэг орилж харагддаг. Ер нь Солонгосчууд сэтгэлийн их хөдөлгөөнтэй, төр засагтай зөрчилд орвол эвээ олохыг хичээдэггүй, ямар ч саадыг тоохгүй эрчимтэй тэмцдэг хүмүүс шиг санагддаг. Солонгосчууд бол эрч хүчтэй, ажилсаг, шийдмэг, өндөр чадвартай, зорилго тэмүүлэлтэй ард түмэн”²⁰¹ гэжээ

ABSTRACT

From 1948 till Lee Myung Pak of 2008, total of 6 republican countries changed with 10 years of duration undergoing civil wars, political divisions, military coup, riots and civil unrests. And during this period of time, Korea went through both presidential and cabinet forms of government and 10 presidents succeeded each other, and there was less peaceful time that that of armed rebellions, and military coup dictators. However, the 5th republican country underlay the transition to civil society rule, and it was only in 1993 that people of Korea fulfilled their desire for establishment of civil and democratic society.

The current Republic of Korea has a presidential system of governance and the balance of power is maintained through Judicial, Executive, and Legislative branches in a same way other countries have. These three branches are equally balanced and each branch has its own distinct role and functions.

---

²⁰¹ “Сингапур: Буурай орноос бусдын манлайд хүрсэн замнал” Ли Гуан Яао. УБ., 2007 он